

Miten saada uusia asukkaita kuntiin ja kyliin? Oppeja viime vuosilta ja ideoita tulevaan

Webinaari 9.10.2025

Johanna Niilivuo
Kehittämispäällikkö. Suomen Kylät ry
Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkoston erityisasiantuntija

MAASEUTUPOLITIikka
LANDSBYGDSPOLITIK

Suomen Kylät
Finlands Byar

Esityksen sisältö

Nopea tilannekuva

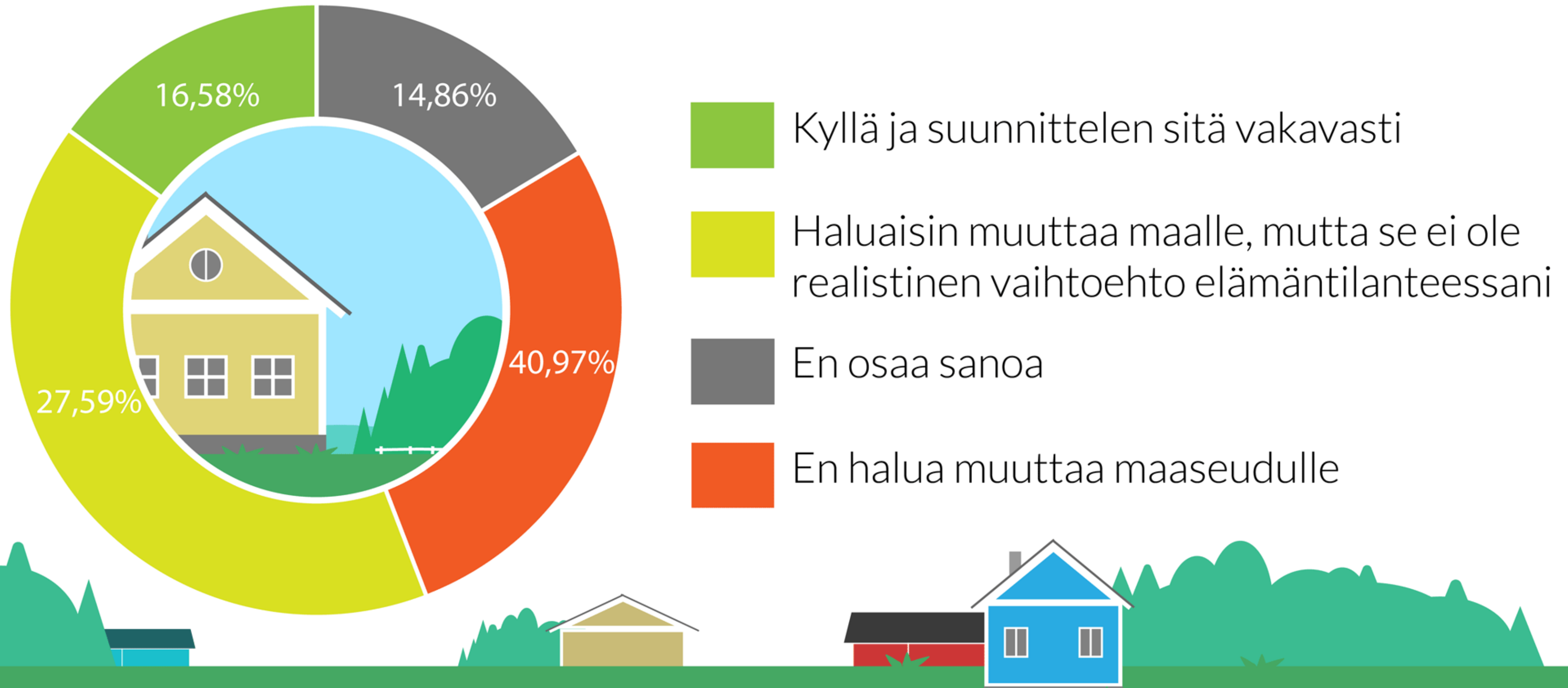
Haasteet

Käytännön esimerkkejä ja kokemuksia

Maalle ja saariston muuton kannustimet

Haaveiletko muutosta maaseudulle?

Kyselyn toteutti helmikuussa 2023 Kantar TNS Agri, tilaajana Suomen Kylät ry, MTK ja Maaseudun Tulevaisuus
Kohderyhmänä 18-79 vuotiaat suomalaiset väestöä edustavasti (pl. Ahvenanmaa) N=1086

Maallemuuttokysely (SK, MTK, MT)

- ✓ Maalle haluttaisiin muuttaa eniten ikäryhmässä 30-44
- ✓ Vakavasti maallemuuttoa suunnitellaan eniten ikäryhmissä 30-44 ja 45-54, nämä melkein saman verran eli lähes viidesosa vastaajista
- ✓ Miehet ovat kiinnostuneempia kuin naiset
- ✓ Kun huomioidaan sukupuoli, eniten kiinnostusta on ryhmässä miehet 18-30, joista 55 % haluaisi asua maalla ja neljäsosa suunnittelee sitä vakavasti; sen jälkeen tulee miehet 31-50
- ✓ Naisista kiinnostunein on ikäryhmä 50-64 52 %
- ✓ **Nuorista melkein puolet (46 %) haluaisi muuttaa maaseudulle**
- ✓ Yksinasuvista 27 % haluaisi asua maalla
- ✓ Helsingiläisistä kolmasosa haaveilee maallemuutosta 35 %

Suomen Kylät
Finlands Byar

Maaseutubarometri 2023 ja Kansalaispulssi

- ✓ Kiinnostus muuttaa maaseutumaisempaan ympäristöön on lisääntynyt vuodesta 2020, erityisesti kaupungin läheiseltä maaseudulta ja kaupungeista
- ✓ Aikaisempaa vähemmän aikeita muuttaa kaupunkimaisempaan ympäristöön. Erityisesti kiinnostus on vähentynyt kaupungin läheisellä maaseudulla
- ✓ Kansalaispulssi-kyselyn mukaan lähes 10 % kaupungissa asuvista vastaajista asuisi mieluummin joko maaseudulla tai saaristossa

Keskeiset motivaatiotekijät muuton taustalla

- ✓ Luonnonläheisyys ja rauhallinen ympäristö, yksityisyys
- ✓ Yhteisöllisyys ja turvallisuuden tunne
- ✓ Mahdollisuus väljempään ja edullisempaan asumiseen
- ✓ Perhe- ja sukulaissuhteet
- ✓ Mahdollisuus toteuttaa omannäköistä elämää
- ✓ Paikkariippumattomuus ja etätyömahdollisuudet

Muuttoa mahdollistavat tekijät

- ✓ Sopivien asuntojen saatavuus (sekä omistus- että vuokra-asunnot)
- ✓ Peruspalveluiden saavutettavuus (koulut, terveydenhuolto)
- ✓ Työ- ja opiskelumahdollisuudet alueella
- ✓ Kulkuyhteydet ja liikkumismahdollisuudet, toimivat tietoliikenneyhteydet
- ✓ Harrastusmahdollisuudet ja vapaa-ajan aktiviteetit
- ✓ Monipaikkaisuuden tukeminen (kakkosasunnot, etätyötilat)

Tunnistettut haasteet

- ✓ Asuntopula ja asuntojen heikko kunto, erityisesti vuokra-asuntojen puute
- ✓ Palveluiden karsiminen, erityisesti kyläkoulujen lakkautukset
- ✓ Pitkät välimatkat ja julkisen liikenteen puutteet, oman auton välttämättömyys liikkumisessa
- ✓ Työpaikkojen vähyys ja kouluttautumismahdollisuuksien rajallisuus
- ✓ Terveystieteiden palveluiden keskittäminen ja saavutettavuus

Haasteet

**Miksi useampi
maallemuuttophaave ei realisoidu?**

MAALLEMUUTON ESTEET

Kysely: Kuntien maallemuuttoa edistäneet toimenpiteet sekä maallemuuton kannustimet. Vastauksia 44 kunnasta.
Tutkimuksien mukaan moni haaveilee maallemuutosta, mutta usein haaveet jäävät toteutumatta. Mitkä asiat näet suurimmiksi esteiksi maallemuuton realisoitumisen kannalta?

Millaisia haasteita olette kohdanneet? Mikä ei ole toiminut?

Kunnat nostivat esiin viisi päähaastetta

1. Asumisen ja rahoituksen esteet
2. Riittämättömät yhteydet ja saavutettavuus
3. Resurssien ja osaamisen puute kunnissa
4. Paikallisyhteisöjen asenteet ja yhteistyö
5. Väestökehityksen paine palveluille

Asuminen ja rahoitus – suurin este

- ✓ Asuntotarjonta ei vastaa kysyntää
 - Vanhoja taloja perikunnissa, eivät markkinoilla
 - Vuokra-asuntoja liian vähän
- ✓ Uudisrakentaminen kallista ja vaikeasti rahoitettavissa
 - Pankkien riskiluokitukset heikentävät lainansaantia, heikot vakuusarvot
- ✓ Tonttikampanjat eivät tuottaneet pysyviä tuloksia

Muita haasteita (asuminen)

- ✓Pula tämän päivän tarpeeseen vastaavasta asuntokannasta
- ✓Investointien kalleus suhteessa kiinteistöjen markkina-arvoon
- ✓Tarve uusien ratkaisujen uudistuotannon, korjausrakentamisen ja rahoitusmallien suhteen akuutti
- ✓Kuntien kyky investoida asumiseen vaihtelee
- ✓Tarve asuntopoliittisiin strategioihin kunnissa
- ✓Hankkeiden toiminta on usein väliaikaista, eikä pysyvää toimintaa synny ilman lisäresursseja
- ✓Tyhjenevät julkiset kiinteistöt

Maaseutuasuminen tarvitsee lisää vaihtoehtoja

- ✓Vuokra-asuminen lisääntyy
- ✓Vuokralla asuvien määrä ylitti puolitoista miljoonaa vuonna 2021 (28 % asuntoväestöstä)
- ✓Vuokralla asuvan asuntoväestön määrä on kasvanut yli 100 000 hengellä vuodesta 2018
- ✓Neljä viidestä alle 30-vuotiaiden asuntokunnasta asuu vuokralla

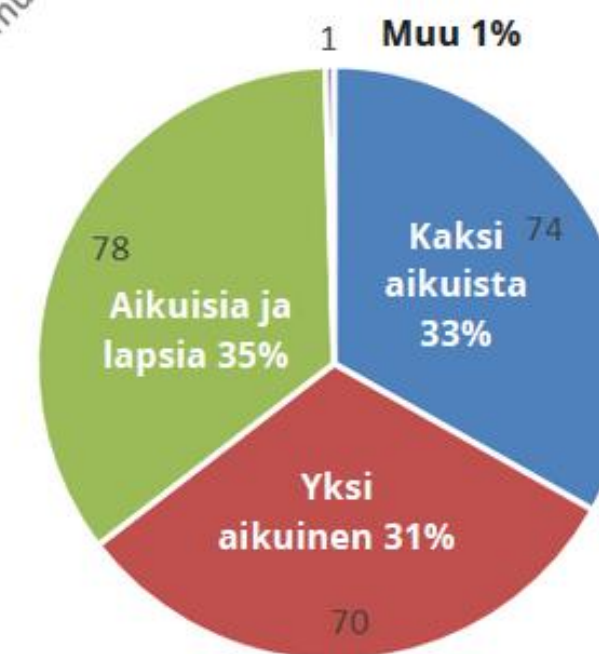
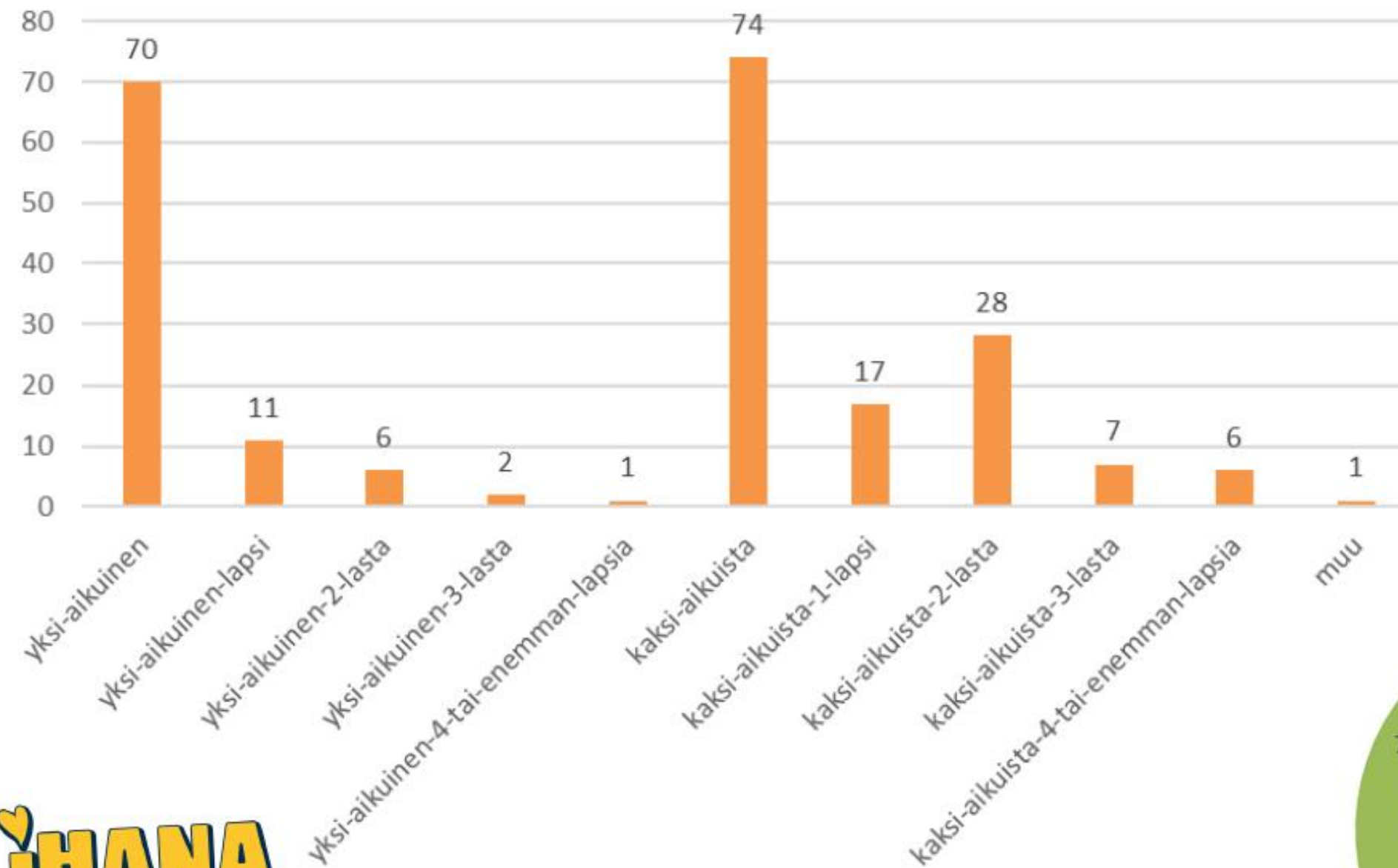
Maaseutuasuminen tarvitsee lisää vaihtoehtoja

- ✓ Suomessa yksinasuvien määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosikymmeninä
- ✓ Vuoden 2022 lopussa yksinasuvia oli noin 1,3 miljoonaa, mikä on kaksinkertainen määrä 30 vuoden takaiseen verrattuna
- ✓ Yhden hengen talouksien määrä lähes puolet kaikista asutokunnista (46 prosenttia vuonna 2023)
- ✓ Yksinhuoltajaperheiden osuus kaikista perheistä neljännes

→ Erilaisten elämäntilanteiden huomioiminen maaseudun asumistarjonnassa

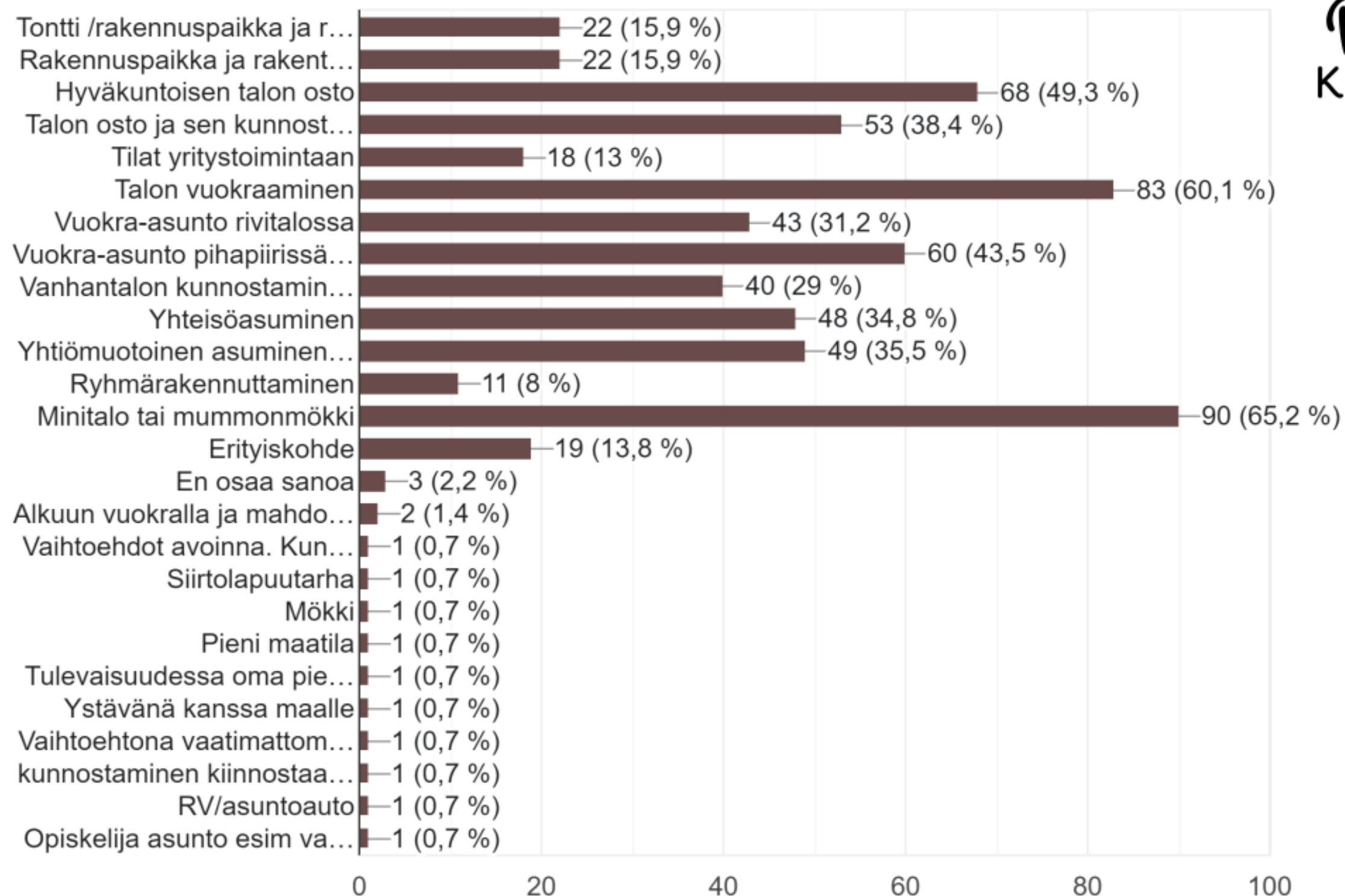

PERHERAKENNE

Mitkä seuraavista maalla asumisen vaihtoehtoista voisi kiinnostaa?

138 vastausta

Polku kylään –asumiskokeilun hakijakysely

Lähde: Hämeen Kylät ry:n kyläasiamies Elina Leppäsen esitys Elämää kylänraitille -webinaarissa 29.10.2024

[Tilaisuuksien materiaalit - Suomen Kylät](#)

Maaseutuasuminen tarvitsee lisää vaihtoehtoja

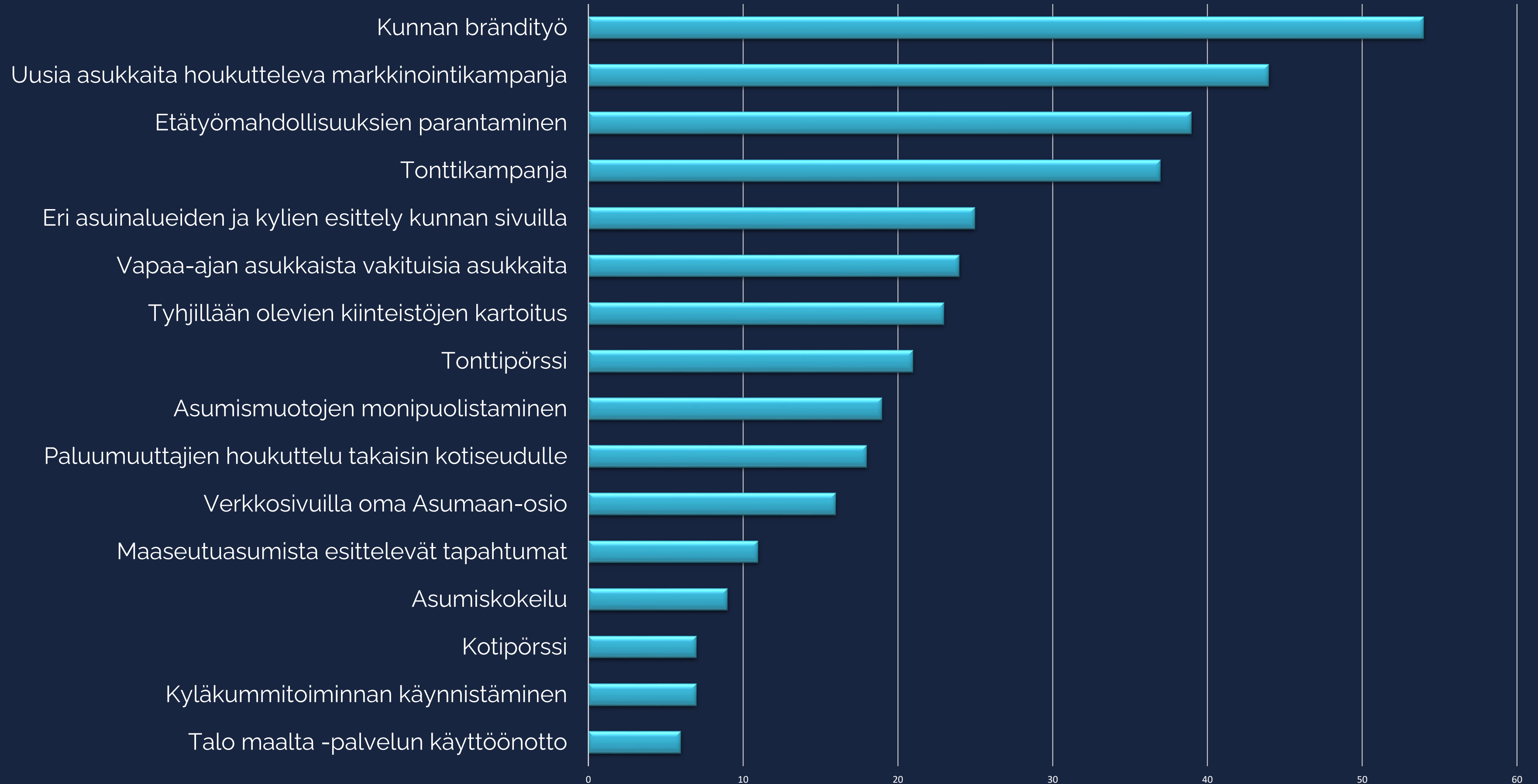
- ✓ Vuokra-asumisen lisääminen
- ✓ Erilaiset asumisen muodot
 - Yhteisöllinen asuminen
 - Minitalot
 - Ekokylät
 - Moduuliasuminen
 - Siirrettävät kodit
- ✓ Asumalla omaan kotiin –konsepti
- ✓ Käyttöoikeuden luovutus

**Käytännön esimerkkejä
toimenpiteistä ja ratkaisuista**

**Mitä on tehty maalle ja
saaristoon muuton edistämiseksi?**

MAALLEMUUTTOA EDISTÄNEET TOIMENPITEET KUNNISSA JA HANKKEISSA

Kysely: Kuntien ja hankkeiden maallemuuttoa edistäneet toimenpiteet sekä maallemuuton kannustimet. Vastauksia 44 kunnasta ja 10 hankkeesta.

Kuntien ja hankkeiden toimenpiteet

Kunnat ja hankkeet ovat keskittyneet ennen kaikkea maallemuuton **brändäykseen, näkyvyyteen ja houkutteluun**, mikä näkyy erityisesti brändityön, markkinointikampanjoiden ja etätyömahdollisuuksien korostumisena.

Konkreettisia asumiseen liittyviä toimia kuten tontti- ja asuntopörssit, asumiskokeilut ja tyhjien kiinteistöjen kartoitukset on tehty useissa kunnissa, mutta selvästi harvemmin kuin viestintään ja houkutteluun liittyviä toimenpiteitä

Toimenpiteet

Haasteet ja realiteetit: Monessa kunnassa markkinointi tuottaa näkyvyyttä, mutta muuttoliikkeeseen se ei aina suoraan heijastu.

- Työpaikkojen ja asumisen tarjonta ratkaisevat lopulta muuttajien määrän.
- Kampanjoiden vaikutukset näkyvät hitaasti ja usein hankkeiden päättymisen jälkeen toiminta hiipuu.
- Vapaa-ajan asukkaiden muuttaminen vakituisiksi edellyttää neuvontaa ja toimivaa palveluverkkoa.

Kampanjoiden suurin arvo on maaseudun myönteisen mielikuvan ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa.

Parhaat tulokset syntyvät, kun viestintä on jatkuvaa, osallistavaa ja linkittyy konkreettisiin asumisen ja työn mahdollisuuksiin.

Todellinen vaikuttavuus syntyy työpaikkojen, asumisen tarjonnan ja toimivien palveluiden myötä. Muut ovat tukitoimia, jotka muodostavat positiivista mielikuvaa alueesta.

Toimenpiteet kunnissa

✓ Kuntaliiton selvitys: Vauvarahaa, lahjakortteja ja tavaralahjoja - Näin kunnat muistavat vastasyntyneitä kuntalaisia | Kuntaliitto.fi

- Vauvarahaa vuonna 2022 maksoi Suomessa 58 kuntaa. Vuonna 2019 vastaava luku oli 27. Vauvarahan määrä vaihteli 50 eurosta 10 000 euroon
- Vajaa puolet kaikista kyselyssä mukana olleista kunnista oli käytössä jonkinlainen muistaminen
- Moni kunta, jolla lahjoja ei ollut käytössä, mainitsi käytössään olevan muita tapoja tukea lapsiperheitä ja helpottaa näiden arkea. Tällaisia olivat esimerkiksi maksuton varhaiskasvatus, kotihoidontuen tai yksityisen hoidon tuen kuntalisät, avoimet perhekerhot ja muu toiminta, sekä toimivat palvelut.

✓ Kuntaliiton selvitys: Kuntaviestintäkysely 2023

- Vastasi 182 kuntaa, joista 54 prosenttia ilmoitti käyttävänsä erilaisia muutto- tai investointihoukuttimia
- Vuoden 2021 kyselyssä vain 27 prosenttia vastanneista kunnista tarjosi jotain muutto- tai investointihoukutinta
- Edullisia tontteja (63 prosenttia)
- Vauvarahaa tai vastaavaa (46 prosenttia)
- Tervetuliaislahjoja (37 prosenttia)
- Edullisia palveluja (27 prosenttia)
- Lisäksi tarjottiin edullisia toimitiloja, rahakorvauksia sekä työ-/opiskelumatkojen tukemista

Toimenpiteet kunnissa (kysely)

Markkinointi ja viestintä

Kampanjat ja brändäys

- Kunnan vahvuuksien esiin nostaminen (esim. puutalokaupunki, saaristoympäristö, etätyömahdollisuudet)
- Markkinointikampanjat kuten kampanjat potentiaalisille paluumuuttajille ja tarinoiden jakaminen maalle muuttaneista
- Kylien korostaminen viestinnässä ja kunnan sloganeissa, esim. "Kylien kaupunki"
- Sisältömarkkinointi: videot, some-näkyvyys ja tapahtumat

Digitaaliset palvelut ja verkkosivut

- Kotisivujen jatkuva kehittäminen ja selkeä "Asumaan" -osio
- Kunnan tontti- ja asuntoportaalit (esim. Swecon karttapalvelu, Know Your Hoods)
- Commu-sovelluksen käyttö uusien asukkaiden tukemisessa ja osallisuuden lisäämisessä

Toimenpiteet kunnissa

Asumisen kehittäminen

Monipuoliset asumismuodot

- Yhteisöllinen asuminen, minitalot ja asumiskokeilut
- Kyläasumisen kokeilut ja kyläkummitoiminta

Tonttipolitiikka

- Tonttien näkyvyys digitaalisissa palveluissa ja tonttikampanjat
- Uusien rakennuspaikkojen kaavoittaminen, esim. kyläkaavat pitkän aikavälin tarpeisiin
- Tuki omakotitalorakentajille, esim. liittymismaksujen avustaminen

Tyhjien kiinteistöjen kartoitus ja hyödyntäminen

- Autiotaloprojektit ja tyhjien asuntojen markkinointi

Toimenpiteet kunnissa

Palvelut ja infrastruktuuri

Peruspalvelut ja elinkeinopolitiikka

- Panostaminen työpaikkojen syntymiseen (erityisesti teollisuus ja maatalous)
- Hyvät peruspalvelut kuten varhaiskasvatus ja koulutus nähtiin perusedellytyksenä maallemuutolle

Tietoliikenneyhteydet ja etätyö

- Laajakaistaverkkojen rakentaminen ja etätyömahdollisuuksien parantaminen

Liikkuminen

- Kyläkyytipalvelut, jotka helpottavat liikkumista haja-asutusalueilla

Toimenpiteet kunnissa

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Yhteistyö kylien ja yhdistysten kanssa

- Kyläfoorumit ja aktiivinen vuorovaikutus kunnan ja kylien välillä
- Yhteistyö palvelujen järjestämisessä: kunta tarjoaa tilat, yhdistykset toimintaa

Uusien asukkaiden vastaanotto ja tuki

- Kyläkummitoiminta uusille muuttajille ja muuttoa suunnitteleville
- Tapahtumat, joissa esitellään kyliä ja kunnan tarjoamia mahdollisuuksia

Monipaikka-asuminen

- Tuetaan vapaa-ajan asukkaiden sitoutumista kuntaan ja osa-aikaista asumista
- Etätyön ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen

Maallemuuton edistämisen onnistumiset

- ✓ **Ilmapiirin muutos ja lisääntynyt kiinnostus:** Maallemuutosta on tullut houkutteleva vaihtoehto – yhteydenotot ja kiinnostus kasvussa
- ✓ **Paikalliset tarinat ja viestintä:** Omilla kasvoilla kerrotut esimerkit, aktiivinen somen ja verkkoviestinnän kehittäminen lisänneet näkyvyyttä ja uskottavuutta
- ✓ **Yhteisöllisyys ja yhteistyö:** Kuntien, kylien ja yhdistysten yhteistyö vahvistunut – mallit kuten kyläkummitoiminta ja asumiskokeilut osoittautuneet toimiviksi
- ✓ **Infrastruktuuri ja etätyömahdollisuudet:** Valokuitu, etätyötilat ja toimivat palvelut lisänneet viihtyvyyttä ja mahdollistaneet sujuvan arjen maaseudulla.
- ✓ **Brändityö ja näkyvyys:** Kunnat, jotka ovat panostaneet johdonmukaiseen viestintään ja brändin rakentamiseen, ovat onnistuneet houkuttelemaan uusia asukkaita.
- ✓ **Haasteet ja jatkokehittämisen tarve:** Asuntotarjonnan puute ja työpaikkojen saatavuus rajoittavat edelleen muuttoliikettä – onnistumiset edellyttävät pitkäjänteistä yhteistyötä.

Ilmainen asumiskokeilu maalla herätti monen kiinnostuksen: Syksyllä selviää, miltä maalaiselämä tuntuu

Asumiskokeilun tavoitteena on saada uusia asukkaita maaseudulle. Lähes puolet kokeiluun hakeneista asuu pääkaupunkiseudulla.

ASUMISKOKEILU
KOKEILUT SYKSYLLÄ 2025

Ihana kamala maaseutu -brändi ja asumiskokeilujen konsepti on rakennettu vastaamaan maaseudun kehittäjien laatimaan Maaseudun brändikirjaan, jossa halutaan yhdessä viestiä maaseudusta yhteneväisesti: juuri sellaisena kuin maaseutu on.

Näistä ajatuksista syntyi kokonaisuudelle nimi Ihana kamala maaseutu, sekä myös slogan Maaseutu ei sovi kaikille -sopisiko se sinulle?

Saman konseptin alla järjestetään asumiskokeiluita ja yhteinen asumisen tapahtumapäivä yhdeksässä kunnassa Pohjois-Satakunnassa ja Luoteis-Pirkanmaalla.

"Muuta maalle", houkuttelee Kiuruvesi: Uusi kampanja kutsuu perheen Ylä-Savon ulkopuolelta viettämään ilmaista kahden viikon kesälomaa

POLKU KYLÄÄN - ASUMISKOKEILU TOI MUKANAAN UUSIA KOKEMUKSIA JA TUTTAVUUKSIA

Punaisen tuvan pihapiirissä ja läheisessä metsässä kuuluu leikkivien lasten iloiset äänet. Hetken kuluttua metsän siimeksestä tupsahtavat esiin Onni ja Mikael, jotka nappaavat alleen leikkitraktorit. Matka jatkuu jälleen iloisesti jutustellen traktoreiden kyydissä.

ELÄMÄÄ JANAKKALASSA

JAANA ON JANAKKALAN ENSIMMÄINEN KYLÄKUMMI

🕒 11.2.2022 👤 LEENA JOUTSENNIEMI

Hyvikkälästä löytyy Janakkalan ensimmäinen kyläkummi.
Kyläkummi on kyläläinen, jonka puoleen erityisesti uudet asukkaat
voivat kääntyä asiassa kuin asiassa.

Kyläkummi auttaa maallemuuttajaa löytämään hiihtoladut tai vaikka polttopuita – Jaana Kauranen ryhtyi kyläkummiksi muutettuaan maalle

Kyläkummin tehtävänä on auttaa uusia maallemuuttajia kotiutumaan.
Parhaillaan kehitetään toimintamallia, jonka avulla kyläkummiutta
voitaisiin laajentaa yhä useampaan kylään.

Haapajärven kylässä uudet asukkaat toivotetaan tervetulleiksi kädestä pitäen – kyläkummit ovat pienen Evijärven ylpeys

Asko Latukka on eteläpohjalaiskylän kyläkummi. Pilottina alkanut
kyläkummikokeilu on levinnyt Evijärvellä kaikkiin kyliin ja sen
toivotaan yleistyvän koko maassa.

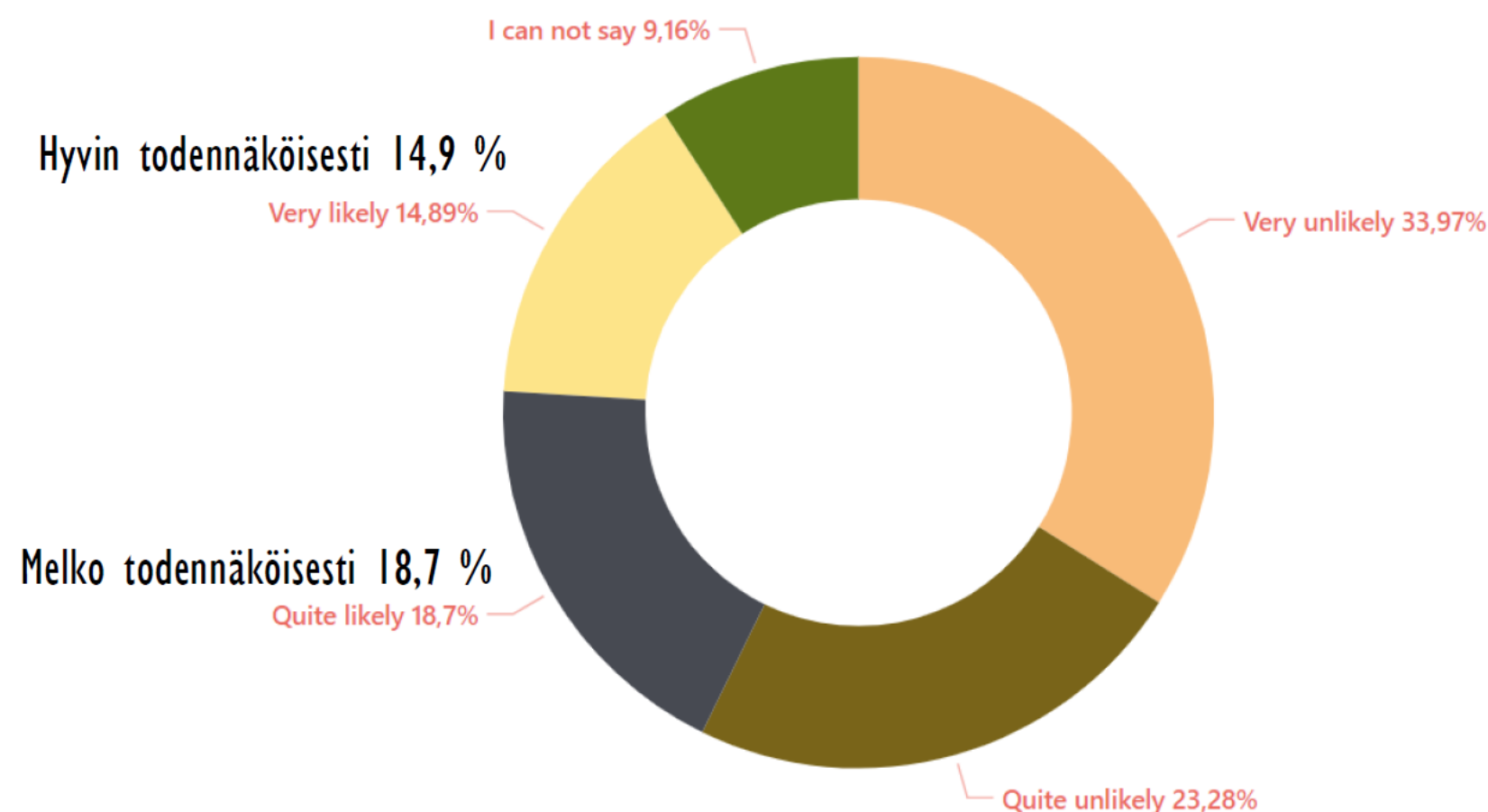

Iida Mäntylän ja Joonas Luoman uusi koti oli kyläkummi Asko Latukan ensimmäisiä
vierailukohteita. Evijärven kehittämiskoordinaattori Sanna Kivimäki iloitsee jokaisesta uudesta
kuntalaisesta. Kuva: Birgitta Vuorela / Yle

Kyläkummitoiminnan käynnistämisestä opas
[kylakummi_esite.pdf \(suomenkylat.fi\)](#)

Potentiaalisten muuttajien määrä 33,6 %

How likely would you move to the area of your holiday home permanently?

Todennäköisiä muuttajia 88 / 262 vastaajasta yht. 33,6 %

Lähde: Monipaikkaisuus-hanke - Savogrow

Vapaa-ajan asunnon muuttaminen kodiksi

Vietätkö vapaa-ajan asunnolla enemmän aikaa kuin varsinaisessa kodissa? Ja kiehtooko elämä maaseudulla yhä enemmän? Et ole yksin. Moni kaltaisesi miettii vapaa-ajan asunnon muuttamista virallisestikin vakituiseksi asunnoksi. Silloin voit myös käyttää kunnan palveluja kuten muutkin asukkaat.

Yleensä muutos onnistuu, vaikka hieman töitä prosessi vaatii - onhan kyse monista tärkeistä säännöistä, jotka liittyvät ympäristön suojeluun, kaavoitukseen ja turvallisuuteen. Me Sysmässä neuvomme prosessin eri vaiheissa, ja yhdessä asia sujuu helpommin. Näin se menee:

1. Pyydä alustava arvio kunnan rakennustarkastajalta

Kunnan rakennustarkastaja katsoo perustiedot vapaa-ajan asunnostasi, ja antaa tulkinnan siitä, miten sen muuttaminen vakituiseksi asunnoksi onnistuu.

Tee tiedustelu internetissä: Lupapiste.fi
Tässä vaiheessa tarvitaan vasta vapaa-ajan asuntosi osoite.

Vinkki!
Voit myös antaa hakemuksesi päätösmittelijan hoitaa koko prosessin puolestasi alusta asti.

Lupapiste.fi
Kysyt neuvoa ja hoidat paperityöt yhdessä paikassa

Vapaa-ajan asunnon muuttaminen kodiksi tapahtuu rakennusvalvonnan kautta. Sysmän rakennusvalvonnassa on käytössä sähköinen lupa-asiointi. Lupapiste.fi on asiointipalvelu, jossa voidaan hakea rakentamisen lupia ja hoitaa niihin liittyvä asiointi sähköisesti.

Pohjois-Lapin kunnat käynnistävät alueellisen opintolainahyvyyskokeilun ensimmäisenä Suomessa

Kokeilulla etsitään ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi harvaan asutulla alueella sekä tarjotaan tietoa valtionhallinnolle.

Kokeilussa selvitetään kannustimen mahdollisia vaikutuksia tukea koulutettujen ammattilaisten asettumista ja juurtumista Pohjois-Lappiin. Alueellisen opintolainahyvyyskokeilun esiselvityksessä Lapin vetovoima korostui.

ESIMERKKI ETENEMISESTÄ

Euroopan unionin
osarahoittama

Sodan
SUOMESSA

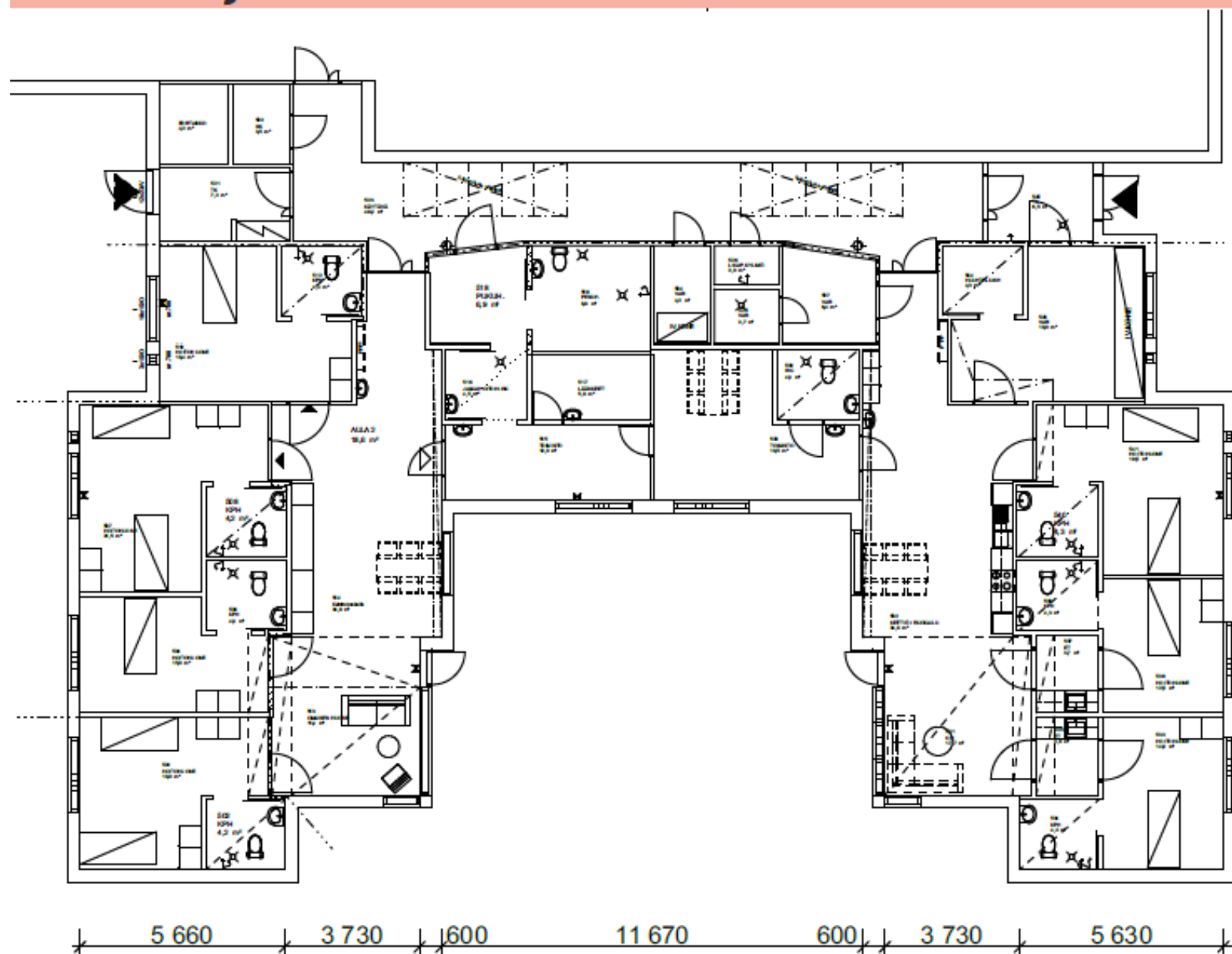
SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

NIHAK

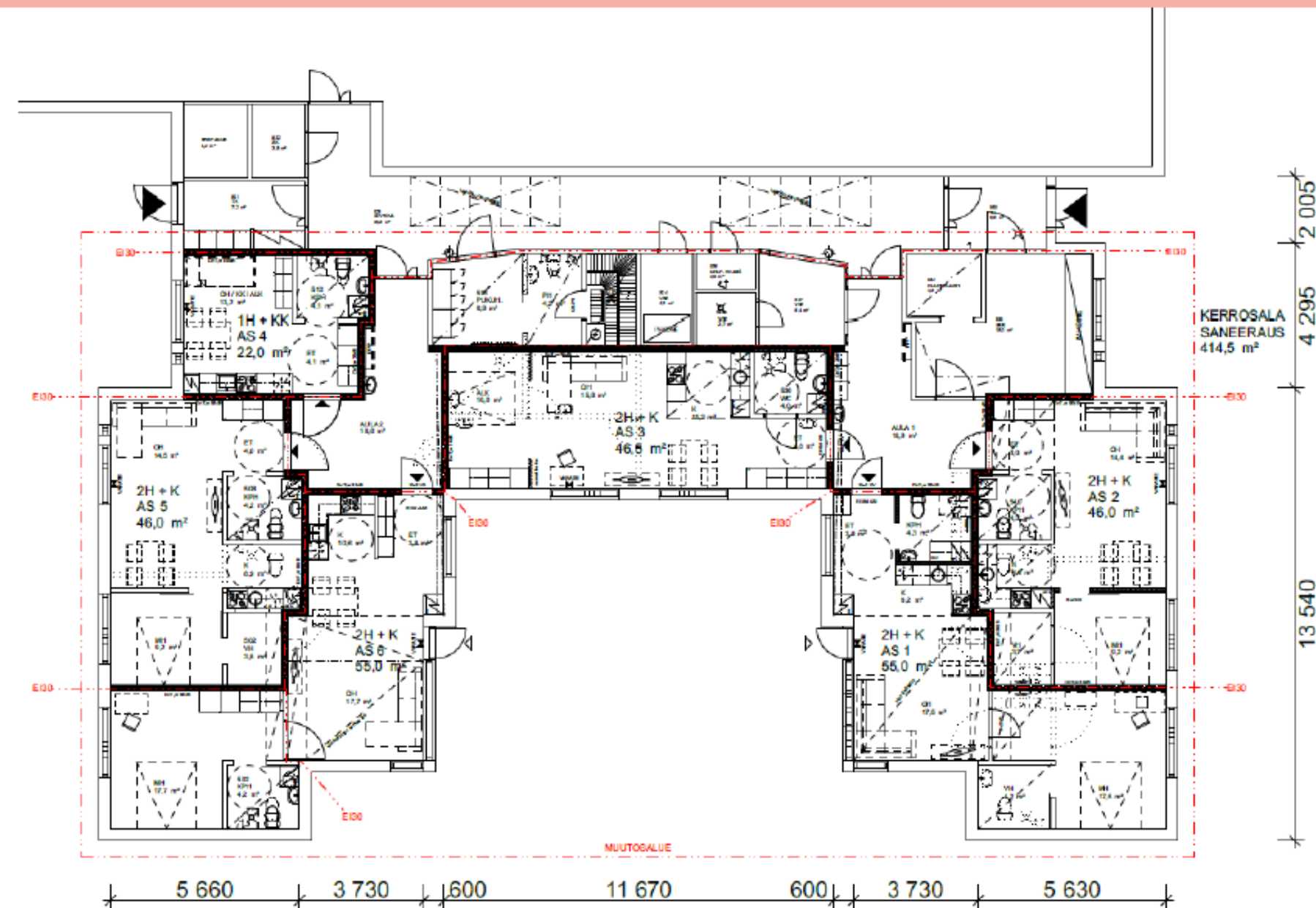

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kärsämäellä Koivupuiston entisen vuodeosaston paikalle suunnitellaan esteettömiä senioriasuntoja, aivan terveysaseman ja palveluiden viereen. Suunnitelmassa on pienehköjä 1-2 huoneen asuntoja yhdelle hengelle tai pariskunnille sekä yhteiset saunatilat asukkaiden käyttöön.

Ennen

Jälkeen

SUONENJOEN ONNELANRANTA

Euroopan unionin
osarahoittama

Sydän
SUOMESSA

SAVON GROW
KEHITYSYHTÖ

NIHAK

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ylinen Rönkä
RAKENNUSSUUNNITTELU ROVID OY

Ovatko purettavat ja siirrettävät rakennukset tulevaisuutta?

17.11.2024

0

Rantalahtien talo (Kuva: Elina Rantalahti)

Elämäntilanteet tai elinolosuhteet muuttuvat, mutta oma koti pysyy ja kulkee mukana paikasta toiseen. Voisiko tämä olla tulevaisuutta? Vai kenties paluuta entiseen? Perinteinen suomalainen hirsirakennustekniikka on hyvä esimerkki purettavasta ja siirrettävästä rakentamisesta.

Lamellihirren ja CLT:n yhdistäminen on omakotitalorakentamisessa harvinaista, vastaavanlainen yhteistyö oli myös Finnlamelli ja Hoisko CLT:lle ensimmäinen. –Lamellihirsi ei jää näkyviin, vaan seinän pinta on suojattu pystyrimoituksella. Se saa ensi kesänä pintaansa samanlaisen sävyn kuin ikkunalistoissa, kertovat Rantalahdet.

Siirrettävyys ei lisännyt kustannuksia merkittävästi

PROJEKTISTA Mikko kertoo oppineensa erityisesti kädentaitoja.

Maalle ja saaristoon muuton kannustimet

Hallitusohjelmassa on kirjaus maalle ja saaristoon muuttamisen kannustimista. Mitä nämä kannustimiset voisivat mielestäsi olla? Millaisin toimin sinä edistäisit maalle ja saaristoon muuttoa?

- ✓ Taloudelliset kannustimet ja verohuojennukset – muuton ja yritystoiminnan helpottamiseksi
- ✓ Asumisen ja kiinteistöjen uusiokäyttö – tyhjien tilojen elvyttäminen ja lupaprosessien sujuvoittaminen
- ✓ Työpaikat ja rahoitus – elinvoiman vahvistaminen ja pankkien esteiden poistaminen
- ✓ Palvelut ja huoltovarmuus – turvataan arjen sujuvuus ja maan asuttuna pitäminen
- ✓ Digitaaliset yhteydet ja etämahdollisuudet – varmistetaan nykyaikaiset etätyö- ja opiskeluedellytykset
- ✓ Markkinointi ja muuton helppous – tehdään muutosta houkuttelevaa ja näkyvää

Taloudelliset kannustimet ja verohuojennukset

- ✓ Verohelpotukset ja muuttobonukset
- ✓ Rakentamisen ja asumisen verohuojennukset , esim. varainsiirtovero 1 % maaseutualueilla
- ✓ Ensimmäisen vuoden kevyempi kunnallisverotus uudelle asukkaalle
- ✓ Pitkien työmatkojen verovähennysten laajentaminen
- ✓ Ajoneuvoveron kevennys autoilun välttämättömyydestä johtuen
- ✓ Kaavamaisen työhuonevähennyksen poiston peruminen

Asumisen ja rakentamisen kehittäminen

- ✓ **Pankkien vakuus- ja lainoituskysymykset** suurena esteenä rakentamiselle ja remontoinnille
 - Valtion takaama lainoitus tai rahasto edullista lainaa varten
 - Vakuusjärjestelyjen kehittäminen: Kehitetään lainsäädäntöä pankkien vakuusarvojen osalta, jotta maaseudun kiinteistöjen ja yritysten rahoitusmahdollisuudet paranevat
- ✓ **Asuntotarjonnan kehittäminen sekä tarve asumisen ja monipaikkaisuuden strategioille**
 - Monipuoliset asumisen ratkaisut
 - Vuokra-asuntojen kartoitus ja saatavuuden parantaminen
 - Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi helpommin
 - Asumiskokeilut
 - Ensimmäisen vuoden asumisedut tai alennukset
- ✓ **Tyhjien tilojen ja rakennusten uusiokäyttö**
 - Lupaprosessien keventäminen käyttötarkoituksen muutoksissa (esim. liiketila → asunto)
 - Tukiohjelma kiinteistöjen kunnostukseen kiertotalouden ja vähähiilisten ratkaisujen avulla
 - Verohelpotukset kestävän rakentamisen ja uusiokäytön edistämiseksi
 - Uusien omistamisen mallien, kuten *asumalla omaksi* -ratkaisujen, kehittäminen
 - Perintökaaren muuttaminen kiinteistöjen saamiseksi markkinoille: lainsäädännöllisiä muutoksia tai kannusteita, jotka edistävät perinnönjaon ratkaisemista: esim. ajallinen velvoite, helpot reitit sovitteluun tai jakoon, tai taloudelliset kannustimet jakamiselle

Palvelut ja yhteisöllisyys

- ✓ **Peruspalveluiden saatavuus** ratkaisevaa maaseudun houkuttelevuudelle
 - . Pienien kuntien sotepalvelujen turvaaminen sekä etä-, liikkuvien ja jalkautuvien palveluiden kehittäminen
 - . Laitureiden, saaristoteiden ja pienten satamien rahoituksen parantaminen saaristossa
 - . Lähikoulujen ja -päiväkotien toimintaedellytysten vahvistaminen, esimerkiksi lähikoululisä
 - . Toisen asteen koulutuksen turvaaminen: maaseutukuntien lukiot ja ammatillisen koulutuksen saavutettavuus

Muutosta helppoa ja houkuttelevaa

- Ensimmäisen vuoden asumisedut ja muuttotuki
- Etätyötilojen tarjoaminen alennettuun hintaan
- Asunto, työ ja palvelut yhdistettyinä houkuttelevaksi kokonaisuudeksi
- Kyläkummimallin laajentaminen koko Suomeen ja mallin jatkokehitys
- Alueellinen opintolainahyvyys harvaan asutun maaseudun alueille

Digitaaliset yhteydet

- ✓ Nopeat ja toimivat kuitu- ja mobiiliyhteydet
 - Laajakaistan ja mobiiliverkon kehittämisen tukeminen
- ✓ Etäopetuksen ja etätyön sääntelyn joustavoittaminen
 - Maaseutulukkioiden yhteisopetus etäyhteyksillä ilman fyysisen opettajan läsnäoloa
 - Etätyön edellytysten parantaminen sekä fyysisillä tiloilla että säädöksillä
 - Kannustimia työnantajille, jotka mahdollistavat etätyön maaseudulta
 - Kansallinen etätyöstrategia

YHTEENVETO

- ✓ Maaseudun uudet asumisratkaisut
- ✓ Työmahdollisuudet alueella
- ✓ Tyhjien tilojen ja rakennusten uusiokäyttö
- ✓ Pankkien vakuus- ja lainoituskysymykset
- ✓ Nopeat ja toimivat kuitu- ja mobiiliyhteydet
- ✓ Kansallinen etätyöstrategia

TULOSSA

Maallemuuton työkalupakki

- ✓ Hankkeiden ja kuntien toimenpiteitä koottuna yhteen
- ✓ Hankkeet: Hankerekisteri - Maaseutuverkosto

Verkostosta vetovoimaa –hankkeen materiaalit

- ✓ Etätyöntekijän asiakaspolku
- ✓ Asumaan -sivun malli
- ✓ Asumiskokeiluviikon järjestäminen
- ✓ Asumaan -päivän malli
- ✓ Kuntalähettiläs -malli
- ✓ Verkkosivujen kielikäännös

TULOSSA

Asumisen uudet tuulet -hankkeessa

✓ Strategiatyö

- Asuminen kunnan strategiatyössä
- Muuttajaprofiilit

✓ Tuumapaja

- Asumisen ratkaisujen ideakortit
- Hankealueella kunnissa eteenpäin lähteneet Tuumapajan asumisen ideoiden esittely

✓ Rahapaja

- Omistamisen luovat mallit
- Asuntosijoittamisen mahdollisuudet

✓ Tiimipaja

- Osallistavan asuinympäristön kehittämisen kortit
- Esimerkki tapahtuman järjestämisestä kylässä

Materiaalipankki: Asumisen kehittämisen materiaalipankki - Sydänsuomessa

STRATEGIA

PAJA 1

- ASUMISEN KEHITTÄMINEN
- ASUNTOPOLIITTISET LINJAUKSET
- UUDIS- JA KORJAUS-RAKENTAMINEN
- KIINTEISTÖJEN SALKUTTAMINEN

TYÖKALUJA, RATKAISUJA, VERTAISTUKEA JA SPARRAUSTA KUNNILLE MAASEUDUN ASUMISEEN

Linjaukset

KOKEMUSTEN
VAIHTOA

RAHA

PAJA 2

- MAASEUDUN ARVOSTUS
- LIIKETOIMINTAMALLIT
- POLIITTISET LINJAUKSET
- RAHOITUSMALLIT
- LAINSÄÄDÄNTÖ
- VAKUUSARVO
- SIJOITTAMINEN
- MARKKINATAKAAJAT
- INVESTOINTIPÄÄTÖKSET

MAASEUDUN VETO JA ELINVOIMAN NOSTAMINEN TODELLISEEN ARVOONSA

TUUMA

PAJA 3

- SIIRRETTÄVÄT JA MUUNNETTAVAT ASUMISRATKAISUT
- YHTEISÖLLINEN ASUMINEN
- KIERTOTALOUS, UUDET KÄYTTÖTARKOITUKSET
- KUSTANNUSTEHOKKUUS
- UUDET IDEAT

TIIMI

PAJA 4

- OSALLISTETAAN ASUKKAITA JA YHTEISÖJÄ
- KEHITETÄÄN YHDESSÄ RUOHONJUURITASOLLA ASUMISVIIHTYVYYTTÄ
- KANSALAISPANEELI, IDEAKILPAILUT, OSALLISTAVAT TYÖPAJAT
- VALITTUJEN KEHITTÄMISPROJEKTIN LÄPIVIENTI
- ALUEEN YLEISILMEEN KOHENTAMINEN

ASUIN
YMPÄRISTÖ

MAASEUTUPOLITIikka
LANDSBYGDSPOLITIK

Suomen Kylät
Finlands Byar

KIITOS!

